

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/aktualnosci/191601,W-Gdyni-zaprezentowano-wystawe-IPN-Smierc-za-czlowieczens-wo-Rodzina-Ulmow.html>
27.02.2026, 01:59

W Gdyni zaprezentowano wystawę IPN „Śmierć za człowieczeństwo. Rodzina Ulmów”

30 września 2023 roku, podczas czwartego dnia Festiwalu NNW, została otwarta wystawa „Śmierć za człowieczeństwo. Rodzina Ulmów”, przybliżająca losy niezwykle polskiej rodziny, zamordowanej przez Niemców za pomoc Żydom w czasie II wojny światowej. Ekspozycję przygotowaną w związku z beatyfikacją Wiktorii i Józefa Ulmów oraz ich siedmiorga dzieci, można obejrzeć na Placu Grunwaldzkim w Gdyni.

30.09.2023

W wernisażu wziął udział dr Mateusz Szpytma, zastępca prezesa Instytutu Pamięci Narodowej, współautor wystawy. Obecni byli także liczni goście – reżyserzy, dokumentaliści i historycy, którzy w swojej pracy poruszali kwestię pomocy, którą w czasie II wojny światowej udzielali Żydom Polacy.

- Dziękuję Panu dyrektorowi Arkadiuszowi Gołębiewskiemu za możliwość pokazania wśród Żołnierzy Wyklętych także tych ludzi, którzy Żydom pomagali. [...] Musimy pokazać, że Polacy nie dadzą się zniewolić, nawet gdy ich kraj zostanie zajęty. Zawsze pozostaniemy sobą, zawsze pozostaniemy ludźmi wolnymi

- podkreślił dr Mateusz Szpytma, odnosząc się do poświęcenia Ulmów.

Ekspozycja, przygotowana przez Oddział Instytutu Pamięci Narodowej w Rzeszowie, przedstawia losy, wydawałoby się zwykłej polskiej rodziny, a przecież jednocześnie wyjątkowej. Rodziny, której linia życia została poddana trybom okrutnej wojny i okupacji. Józef i Wiktoria Ulmowie nie poddali się biernie biegowi historii. Stali się jej aktywnymi uczestnikami, dostrzegając innych ludzi, którym należało udzielić pomocy. Stanęli po stronie dobra i sami dzielili się tym dobrem z innymi. Narodowość, wyznanie, różnice kulturowe, w obliczu terroru niemieckiej okupacji, stały się nieistotne, wagi nabrało człowieczeństwo. Pragnąc ochronić życie, sami je stracili. Na wystawie, przygotowanej w językach polskim i angielskim, znajduje się kilkadziesiąt zdjęć i dokumentów. Część z nich została opublikowana po raz pierwszy.

Wystawa była prezentowana m.in. w Warszawie, Markowej, Bydgoszczy, Lublinie, Wilnie.

Podczas ostatniego dnia Festiwalu NNW odbyła się dyskusja „Ulmowie, Kowalscy, Kosiorowie – heroizm codzienny” o Polakach ratujących Żydów. Rozmawiali na ten temat prof. Magdalena Gawin (dyrektor Instytutu Pileckiego), Maciej Pawlicki (reżyser, producent), prof. Jan Żaryn (dyrektor Instytutu Dziedzictwa Myśli Narodowej im. Romana Dmowskiego i Ignacego Jana Paderewskiego), Dariusz Walusiak (reżyser, historyk, dokumentalista), Mariusz Pilis (reżyser) i dr Mateusz Szpytma (zastępca prezesa IPN). Debatę poprowadził redaktor naczelny „Biuletynu IPN” Jan Ruman.

Więcej o rodzinie Ulmów na naszym portalu rodzinaulmow.pl.

Rodzina Ulmów (ze zbiorów Mateusza Szpytmy), koloryzacja Mikołaj Kaczmarek

[Poprzedni Strona](#)

[Następny Strona](#)

Wystawa

Powiązane wiadomości

Instytut Pamięci Narodowej na 15. Międzynarodowym Festiwalu Filmowym Niepokorni Niezłomni Wyklęci - Gdynia, 27-30 września 2023